

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

38 2

KAROL TAYLOR
(1878—1968)

Karol Taylor urodził się 1 XI 1878 r. w Kielcach jako syn Stanisława, prawnika. Po ukończeniu w 1897 r. państwowego gimnazjum filologicznego w Kielcach rozpoczął studia na Wydziale Fizyczno-Matematycznym Uniwersytetu Petersburskiego. Za udział w antycarskiej manifestacji studenckiej został w marcu 1899 r. relegowany z uczelni z nakazem powrotu do rodzinnego miasta. W miesiąc później wyjechał do Niemiec i podjął dalsze studia na Wydziale Budowy Maszyn Wyższej Szkoły Technicznej w Darmstadtzie. Tam uzyskał w marcu 1904 r. dyplom inżyniera mechanika.

Po ukończeniu studiów wyjechał do Francji; przez półtora roku pracował w fabryce silników „Compagnie Duplex”, m. in. w Paryżu. Od września 1905 r. do lutego 1908 r. był zatrudniony w pierwszej polskiej fabryce silników spalinowych R. Machczyńskiego w Warszawie m. in. jako szef biura technicznego. W fabryce tej zorganizował dział silników na gaz ssany i uruchomił budowę gazogeneratorów własnej konstrukcji. Następnie przebywał w Rosji, będąc inżynierem konstruktorem w fabryce sody „Lubimow-Solvay” w Zagłębiu Donieckim (1908) i asystentem dyrektora w fabryce urządzeń ogrzewczych Braci Körting w Moskwie (1909).

W sierpniu 1909 r. przyjął ofertę dyrekcji fabryki maszyn „Orthwein, Karasiński i S-ka” w Warszawie i objął stanowisko kierownika nowo powstającego działu silników spalinowych. Na tym stanowisku pracował nieprzerwanie do sierpnia 1915 r., wprowadzając w tym okresie do produkcji sześć silników własnej konstrukcji. W latach 1915—1917 był kierownikiem technicznym Specjalnej Fabryki Armatur i Motorów „Ursus” w Warszawie (tu skonstruował ciągnik rolniczy napędzany silnikiem benzynowym). Od jesieni 1915 r. wykładał równocześnie silniki spalinowe w Szkole Mechaniczno-Technicznej H. Wawelberga i S. Rotwanda oraz na Kursach Przemysłowo-Rolniczych (późniejszej Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego).

W październiku 1916 r. K. Taylor został zatrudniony w Politechnice Warszawskiej (PW), początkowo jako starszy asystent kreśleń technicznych, a następnie jako wykładowca. Od grudnia 1917 r. do końca roku akad. 1917/18 prowadził zastępczo wykłady z termodynamiki, a następnie wykładał silniki spalinowe na Wydziale Budowy Maszyn i Elektrotechniki (podzielony w 1921 r. na dwa odrębne wydziały: Elektrotechniczny i Mechaniczny). W dniu 14 V 1919 r. uzyskał nominację na profesora nadzwyczajnego, a z dniem 1 VII 1923 r. został mianowany profesorem zwyczajnym. W latach akad. 1921/22—1922/23 piastował godność pierwszego dziekana Wydziału Mechanicznego. Z jego inicjatywy wydział ten został podzielony w 1922 r. na cztery grupy (późniejsze sekcje): Ogólnokonstrukcyjną, Komu-

nikacyjno-Konstrukcyjną, Lotniczą i Technologiczną, co miało zapewnić lepsze przygotowanie studentów wyższych lat do wykonywania zawodu inżyniera w obranych specjalnościach. Aż do września 1939 r. kierował on nieprzerwanie Katedrą i Zakładem Silników Spalinowych, wykładając na swoim wydziale silniki spalinowe, silniki lotnicze, silniki samochodowe i budowę samochodów.

Prof. K. Taylor opublikował wiele artykułów fachowych z dziedziny budowy i działania silników spalinowych oraz techniki motoryzacyjnej, głównie na łamach *Przeglądu Technicznego*, *Przeglądu Mechanicznego* i *Techniki Ciepłej*. Opracował i wydał kilka podręczników, m. in. „Silniki lotnicze” (1919) i dwutomową pracę „Silniki spalinowe” (1922—1924). Założył i redagował miesięcznik *Samochód* (1922). Przez wiele lat prowadził różnorodną działalność społeczną, doradczą i opiniodawczą. Był m. in. sekretarzem generalnym Stałej Delegacji Zrzeszeń i Związków Profesorów i Docentów Szkół Akademickich w Polsce (1926—1939), prezesem Koła Inżynierów Doradców i Inżynierów Rzeczoznawców przy Stowarzyszeniu Techników Polskich (od 1930), współorganizatorem Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich oraz członkiem zarządu Fédération Internationale des Ingénieurs Conseils. Wiele prac realizował na użytek wojska, m. in. jako kierownik laboratorium silników spalinowych lotniczych w Instytucie Badań Lotnictwa (1930—1939) i jako organizator laboratorium samochodowego w Biurze Badań Technicznych Broni Pancernych (1937).

Podczas okupacji hitlerowskiej wykładał m. in. w Państwowej Wyższej Szkole Technicznej i w Państwowej Szkole Mechanicznej (dawnej Kolejowej) w Warszawie. Oprócz legalnej działalności pedagogicznej uczestniczył w tajnym nauczaniu na poziomie akademickim (w tym okresie 16 studentów przygotowywało pod jego kierunkiem prace dyplomowe). Wysiedlony wraz z żoną z Warszawy po upadku powstania w 1944 r., przebywał krótkotrwale w majątku Śmiłowice (woj. krakowskie).

Po wyzwoleniu prof. K. Taylor przeniósł się na stałe do Gdańska-Wrzeszcza w związku z powołaniem go na profesora Politechniki Gdańskiej (PG). Aż do chwili przejścia na emeryturę w 1960 r. prowadził wykłady na Wydziale Mechanicznym PG; w latach 1945—1949 był dziekanem tego wydziału. W 1953 r. otrzymał stopień doktora nauk technicznych. Członek Gdańskiego Towarzystwa Naukowego (od 1957). Prof. K. Taylor zmarł 17 VI 1968 r. w Gdańsku-Wrzeszczu i został pochowany na miejscowym cmentarzu Centralnym „Srebrzysko” (kwatery profesorska). Był odznaczony m. in. Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (1958).

Opracował Jerzy Kubiowski